

Autorka scenariusza: Małgorzata Białek

Scenariusze lekcji języka polskiego opracowany na podstawie podręcznika do kształcenia literackiego i językowego dla klasy drugiej gimnazjum *Świat w słowach i obrazach* autorstwa Witolda Bobińskiego.

Scenariusz lekcji przedmiotowej:

Lekcja przy okrągłym stole – „Król Artur” wchodzi na ekrany polskich kin.

Etap edukacyjny: gimnazjum, klasa II

Przedmiot: język polski

Czas trwania i miejsce: trzy godziny lekcyjne, pracownia języka polskiego, pracownia komputerowa

Wstęp

Lekcja przy okrągłym stole – „Król Artur” wchodzi na ekrany polskich kin jest to cykl lekcji oparty na tekście zawartym w podręczniku *Świat w słowach i obrazach* W. Bobińskiego dla klasy drugiej gimnazjum, na filmie *Król Artur (King Arthur, 2004)* i wiadomościach zaczerpniętych ze stron internetowych poświęconych temu filmowi. Zaletą tej lekcji jest z jednej strony jej aktualność (film *Król Artur* można obejrzeć teraz w kinie), a z drugiej, możliwość wykorzystania pomysłu w innych sytuacjach (lekcje poświęcone gatunkom filmowym, adaptacjom znanych dzieł literackich, zajęcia tzw. kółka polonistycznego itp.). Druga lekcja, odbywająca się w pracowni komputerowej, polega na wyszukaniu odpowiednich informacji. Jeżeli umiejętności uczniów są wystarczające, a także, jeśli mają w domu komputery i, ewentualnie, drukarki, część pracy mogą wykonać w domu. Jeśli nie, należy przeznaczyć o jedną godzinę więcej ze względu na konieczność napisania tekstów, ich korektę i wydrukowanie.

Cele: kształcenie umiejętności kluczowych

Uczeń:

- skutecznie komunikuje się z nauczycielem i innymi uczniami,

- czyta ze zrozumieniem,
- wyszukuje w tekście niezbędne informacje,
- wykorzystuje media jako źródło informacji,
- wyszukuje, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- argumentuje, wyciąga wnioski i formułuje je,
- współdziała z członkami grupy,
- planuje pracę i przedstawia rezultaty pracy grupy,
- wykorzystuje wiedzę i umiejętności, by wykonać zadania,
- tworzy tekst, zwracając uwagę na intencję wypowiedzi.

Forma pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupach.

Metody pracy:

- praca z tekstem,
- zajęć praktycznych,
- metoda problemowa.

Pojęcia kluczowe:

- konferencja prasowa,
- teczka prasowa (press kit, informacyjny pakiet konferencyjny),
- informacja prasowa (mediowa),
- lead.

Pomoce dydaktyczne:

- podręcznik – tekst *O Królu Arturze i Rycerzach Okrągłego Stołu, Świat w słowach i obrazach*, s. 26 oraz ćwiczenia s. 32-33,
- strony internetowe poświęcone filmowi *Król Artur*, m.in.:
  - <http://www.forumfilm.pl>,

- <http://film.wp.pl>,
  - <http://film.onet.pl>,
  - <http://kingarthur.movies.go.com>,
  - <http://www.imdb.com/title/tt0349683>,
- recenzje z czasopism, np. *Film*, *Gazeta Wyborcza*, *Kino*.

Bibliografia:

Witold Bobiński *Świat w słowach i obrazach, Podręcznik do kształcenia literackiego i kulturowego dla klasy drugiej gimnazjum*, Warszawa, WSiP 2000.

Tok lekcji

Lekcja 1.

Temat: Lekcja przy okrągłym stole. Spotkanie z Parsifalem.

1. Sprawy porządkowe.

Omówienie przebiegu zajęć, zwrócenie uwagi uczniów na złożoność stojących przed nimi zadań, wskazanie celu – efektem kilkugodzinnej pracy ma być przygotowanie materiałów dla dziennikarzy zaproszonych na polską premierę filmu *Król Artur*.

2. Nauczyciel przypomina uczniom specyfikę tekstu, z jakim będą pracować – w tym celu wykorzystuje informacje ze str. 26 – 27 podręcznika.

3. Nauczyciel prosi uczniów, by w przeczytanym w domu tekście *Poszukiwanie Świętego Graala. Przygody pana Parsifala* zaznaczyli fragmenty charakteryzujące głównego bohatera, a następnie odczytali je.

► Przewidywane odpowiedzi uczniów:

- *Muszę odnaleźć owego rycerza, co nosi białą tarczę z czerwonym krzyżem – pomyślał Parsifal dźwigając się z ziemi, po czym znów dosiadł konia. – Do tej chwili żaden rycerz nie zdołał mnie obalić, krom jeno pana Lancelota.*

- ... a w sercu jego wzbierał gniew i zawiść, gdy myślał o nieznanym rycerzu...
- ... klęę się słowem rycerza, że nigdy już nie okażę zawiści panu Galahadowi...
- ... wyruszył z sercem pełnym wesela na myśl o czekającej go przygodzie...
- Parsifal walczył dzielnie i niejednego położył trupem...
- Szlachetny rycerzu, zatrzymaj się i pozwól sobie podziękować! – zawołał Parsifal...
- Parsifal ukląkł na brzegu i począł się modlić do Boga, wiedział bowiem, że to był szatan, który chciał unieść go do piekła.
- Parsifal dobył miecza i zaatakował węża...
- ... chociaż nie brak mi siły, zginąłbym marnie, gdybym nie wezwał na pomoc Boga...
- ... pochylił się, by złożyć pocałunek na jej wargach. Lecz czyniąc to, pomyślał nagle o Blanszflor, prawdziwej damie swego serca...
- I wezwał Boga na pomoc, czyniąc znak krzyża na swym czole.

4. Nauczyciel prosi uczniów o wyciągnięcie wniosków z przedstawionych sytuacji – jakim człowiekiem był Parsifal?

► Przewidywane odpowiedzi:

- odważny, mężny, łatwowierny, łatwo ulegał urokowi pięknych kobiet, pomagał słabszym, wytrzymały, wierny Bogu, królowi i damie serca, honorowy, pobożny...

5. Uczniowie zapisują w zeszytach cechy Parsifala.

6. Odwołując się do omawianej w I klasie powieści *Krzyżacy* i fragmentów *Pieśni o Rolandzie* oraz wiadomości z lekcji historii, nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie sylwetki idealnego średniowiecznego rycerza.

► Przewidywane odpowiedzi:

- szlachetny, mężny, waleczny, odważny, pobożny, silny, sprawny fizycznie, wierny Bogu i królowi, uczciwy, honorowy, dochowujący wierności damie serca, dbający o swój oręż...

7. Nauczyciel poleca uczniom wykonanie ćwiczenia 1. ze str. 32, wzbogacając podaną tabelę o dodatkowy element: REŻYSER FILMOWY.

► Przewidywane odpowiedzi:

- pod pewnymi względami opowieść o Parsifalu może być źródłem historycznym, może dostarczyć informacji o cenionych w danym okresie wartościach, ideałach, a także sposobie walki, używanej broni, zwyczajach,
- opowieść o przygodach Parsifala ma cechy baśniowe, jest to opowieść przypominająca czytane obecnie powieści fantasy, podobna jest też do legend, zawiera wiele motywów znanych z innych opowieści, np. szatan przyjmuje inną postać, aby kogoś kusić, modlitwa ratuje od zguby, nieustraszony rycerz wędruje, a cel owej wędrówki jest daleki i trudny do osiągnięcia, wymaga poświęceń, dlatego rycerz jest wystawiany na próby, badacz literatury znajdzie tu ogromny materiał porównawczy,
- reżyser filmowy ma przed sobą prawie gotowy, atrakcyjny scenariusz, bohaterowie przeżywają przygody, tempo akcji jest szybkie, są sceny walki, piękne kobiety, interesująca sceneria, pobudzająca wyobraźnię widza...

8. Chętni odczytują wykonane ćwiczenie, a ci, którzy nie skończyli – mają dokończyć w domu.

Lekcja 2.

Temat: Zbieramy wiadomości o filmie *Król Artur*.

(lekcja odbywa się w pracowni komputerowej)

1. Sprawy porządkowe.

Przypomnienie celu pracy – przygotowanie materiałów dla dziennikarzy, którzy zostali zaproszeni na premierę filmu.

2. Nauczyciel prosi uczniów o sprecyzowanie, jakie informacje dotyczące filmu potrzebne są do napisania recenzji.

► Przewidywane odpowiedzi:

- nazwiska: reżysera, scenarzysty, aktorów; gdzie i jak długo były kręcone zdjęcia; inne osiągnięcia reżysera; budżet filmu; wypowiedzi aktorów na temat pracy nad rolą; nazwiska innych osób pracujących podczas realizacji filmu nad kostiumami, efektami specjalnymi, dźwiękiem, muzyką, opinie o filmie, wiadomości o historycznych postaciach, mogących stanowić pierwowzory bohaterów filmu...

3. Nauczyciel pyta, w jakiej formie należy przygotować informacje, aby były użyteczne.

► Przewidywane odpowiedzi:

- może to być folder, nawet opatrzony zdjęciami, mogą być spięte kartki, trzeba wyróżnić inną czcionką poszczególne elementy, zadbać o czytelność i przejrzystość...

4. Nauczyciel prezentuje uczniom przykładowe materiały prasowe: teczkę prasową i informacje prasowe, podaje zamiennie nazwy (press kit, informacyjny pakiet konferencyjny, informacja mediowa), omawia sposób jej przygotowania oraz zawartość, zwraca uwagę na zwięzłość informacji, lead zawierający niezbędne wiadomości. (Nauczyciel może wykorzystać dowolny press kit opublikowany na stronach internetowych, np. <http://www2.gazeta.pl/zemsta/0,26962.html> – dotyczący filmu *Zemsta* A. Wajdy.)

5. Nauczyciel prosi uczniów o wyszukanie informacji na temat filmu *Król Artur*:

- w Internecie (w tym celu podaje adresy stron):
  - <http://www.forumfilm.pl>,
  - <http://film.wp.pl>,
  - <http://film.onet.pl/>,
  - <http://kingarthur.movies.go.com>,
  - <http://www.imdb.com/title/tt0349683/>,
- w czasopiśmie (w tym celu podaje przykładowe tytuły):
  - *Film*,
  - *Kino*,
  - *Gazeta Wyborcza*.

Uwaga: Podczas tej części lekcji praca może przebiegać indywidualnie lub grupowo, w zależności od liczby komputerów i uczniów. Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela przeglądają podane strony internetowe, wyszukują potrzebne informacje. Mogą od razu wydrukować te, które wydają im się niezbędne. Zebrane wiadomości będą stanowić podstawę do przygotowania informacji dla dziennikarzy.

6. Nauczyciel dzieli klasę na grupy (o ile nie zrobił tego poprzednio) i rozdaje instrukcje do pracy w grupach, omawia zasady oceny wykonanych prac. Po zapoznaniu się z instrukcją uczniowie przystępują do pracy, a więc przydziału zadań, określenia sposobu wykonania poszczególnych elementów, zaplanowania kolejnych etapów pracy.

Przykładowa instrukcja:

- Przejrzyjcie zebrane materiały.
- Zaznaczcie w tekście potrzebne do dalszej pracy informacje.
- Zaplanujcie układ teczki prasowej
- Dokonajcie selekcji materiału.
- Wyznaczcie osoby odpowiedzialne za przygotowanie poszczególnych tekstów.
- Dokonajcie korekty stylistycznej, ortograficznej i interpunkcyjnej.
- Wydrukujcie teksty.
- Na wykonanie tej części pracy macie trzy dni. Nad następnymi zagadnieniami będziecie pracować podczas kolejnej lekcji.
- Ułóżcie materiały (teksty, zdjęcia) w odpowiedniej kolejności.
- Przygotujcie prezentację teczki prasowej (sprawozdawca przedstawia np. wybrany przez grupę fragment tekstu – czas prezentacji 5 minut).

7. Nauczyciel przypomina podany w instrukcji czas na wykonanie pracy i termin następnej lekcji poświęconej omawianemu zagadnieniu.

Uwaga 1: Termin zależy od tego, czy nauczyciel zleci uczniom opracowanie materiałów w domu, czy też zdecyduje się na wspólną lekcję poświęconą pracy redakcyjnej,

przepisywaniu tekstów i drukowaniu ich. Oczywiście, wiąże się to zarówno z umiejętnościami uczniów, posiadaniem przez nich komputerów i drukarek, jak również z wyposażeniem szkoły.

Uwaga 2: Teraz jest odpowiedni moment, aby młodzież obejrzała film. Pozwoli to na lepsze wykonanie pracy oraz napisanie własnej recenzji.

Lekcja 3.

Temat: Lekcja przy okrągłym stole.

- ⇒ Lekcja ta odbywa się po kilku dniach, uczniowie obejrzała film i przygotowali w domu część materiałów.
- ⇒ Należy wcześniej zadbać o odpowiednie ustawienie stołów i krzeseł w klasie, aby tworzyły okrąg (będzie to „okrągły stół” zapowiedziany w temacie lekcji).
- ⇒ Uczniowie w grupach opracowują przydzielone zadania. Efektem ich pracy będzie press kit dla przedstawicieli prasy zaproszonych na premierę filmu.

1. Grupy pracują zgodnie z instrukcją.

Nauczyciel obserwuje pracę uczniów, zwraca uwagę na tempo pracy, sposób porozumiewania się członków grupy, aktywność poszczególnych osób. Gdy praca nad teczkami zostanie zakończona (ok. 15 minut), grupy powinny przygotować się do prezentacji (ok. 5 minut).

2. Prezentacja.

Uczniowie kładą na „stole” przygotowane teuczki, a sprawozdawcy prezentują wybrany fragment pracy (muszą zmieścić się w czasie wyznaczonym w instrukcji – zależy on od liczby grup). Po wysłuchaniu wystąpień kolegów, uczniowie, wędrując wokół „stołu”, oglądają prace poszczególnych zespołów.

3. Ocena pracy uczniów.

Nauczyciel dokonuje wstępnej oceny prac (a właściwie jakości przebiegu pracy oraz prezentacji), a następnie zbiera prace, by ocenić dobór treści, rzetelność i zwięzłość

tekstu, estetykę wykonania oraz poprawność stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną.

4. Nauczyciel podaje temat pracy domowej.

Temat pracy: „Napisz recenzję filmu *Król Artur*. W wypowiedzi zaznacz, czy film *Król Artur* spełnił Twoje oczekiwania, np. czy istotnie ukazuje ideał średniowiecznego rycerza i ówczesne obyczaje, czy występują w nim elementy baśniowe, czy odzwierciedla klimat opowieści o rycerzach Okrągłego Stołu”.

Komentarz.

Ten cykl lekcji pozwala nauczycielowi na dokonanie ciekawych spostrzeżeń dotyczących pracy uczniów. Zakładając, że już w klasie I młodzież pracowała w grupach, można stwierdzić, czy udoskonaliła swoje umiejętności. Głównie zaś chodzi o skuteczne komunikowanie się w grupie, rozumienie poleceń, twórcze rozwiązywanie problemów i odpowiedzialność za pracę zespołu. Nie bez znaczenia jest też kształcenie umiejętności publicznego mówienia do większego audytorium. Wiadomości uzyskane na temat rycerzy króla Artura wykorzystać można w klasie III podczas omawiania lektury *Tristan i Izolda*, a wiadomości dotyczące filmu – podczas lekcji o gatunkach filmowych. Teczki prasowe przygotowane przez uczniów mogą zaś być ciekawym elementem dekoracji sali lekcyjnej lub korytarza szkolnego.